

ŠTATELJI! Prosim, pogledajte na številke poleg naslova na dan, ko Vaša naročila pridejo. V teh časih splošnega je list Vaš imeti naroči.

1116 E. 72nd St.
Brooklyn 16, N.Y.
Glas Naroda

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

NEW YORK, MONDAY, APRIL 10, 1944 — PONEDELJEK, 10. APRILA, 1944



VOLUME LII. — LETNIK LII.

NEMCI POGNANI ČEZ ČEŠKO MEJO

Rdeča armada je na 125 milj dolgi fronti dospela do češke meje na severu, je v severovzhodni Rumunski napredovala 40 milj in osvobodila skoro 500 mest, trgov in vasi.

Čehoslovaški predsednik dr. Edvard Beneš je naznanil da so Rusi že prestopili češko mejo in v svoji brzjavki maršalu Stalinu je rekel: "KO JE RDEČA ARMADA DANES STOPILA NA NAŠO ZEMLJO, PRINAŠA ČEHOM SVOBODO".

Prva in druga ukrajinska armada sta razbili nemško utrjeno črto, sta združili svojo fronto ter sta pričela na 230 milj dolgi fronti prodirati na jugovzhodnem delu Čehoslovaške in v severnem delu Rumunije.

Poročila s fronte naznanjajo, da na Češkem rdeča armada prodira proti Tatar (Jablonec) pajlazu, ki vodi čez Karpaty v madžarsko nižino.

Čehi dobivajo polondonskem in moskovskem radiju pozive, da naj pomagajo rdeči armadi in naj sabotirajo in Nemeem škodujejo kolikor morejo.

Na Rumunskem so Rusi napol obkolili Jasy ter so osvobodili 200 obljudenih krajev. Tretja armada generala Malinovega pa je pričela oblegati Odeso, ko je zasedla železniško postajo za tovorno blago tri milje severno od mesta, na jugovzhodnem kraju pa se je mestu približala na pet milj.

Berlin tudi naznanja, da Rusi zelo napadajo mostove na Krimu, toda Moskva tega ne omenja.

Železniško postajo Čučente, tri milje zapadno od Jasija je zasedla druga ukrajinska armada maršala Ivana S. Koneva, ki napada na 80 milj dolgi fronti med Jasijem in Siretom. Rusi so tudi zavzeli Pod-Hloael, 15 milj zapadno od Jasija.

Na nekem kraju fronte na Rumunskem se je bataljon okoli 1000 rumunskih vojakov pričel umikati, toda Nemci so na nje pričeli streljati s strojnimi in samo 43 se jih je predalo Rusom.

V gozdovih okoli Skale ob srednjem toku Dnjestra so večeraj Rusi zopet pobili 2400 Nemcev, 200 pa so jih ujeli. Na podlagi poročil iz Moskve so Rusi pri Skali v šestih dnevih pobili 18.900 Nemcev. Zaplenili ali pa razbili so več sto trakov in tankov in mnogo drugega vojnega materijala.

Na tem kraju je bilo pred dvema tednoma obkoljenih 15 nemških divizij.

Severovzhodno od Odesa so Nemci razstrelili zid ob neki laguni in voda je preplavila obrežno cesto, toda rdeča armada niso mogli vstaviti, kajti ruski inženirji, ki so stali do pasu v mrlji vodi, so kmalu postavili mostove čez vodo.

Armada generala Rodiona J. Malinovega je že skoro popolnoma obkolila Odeso, ko je zavzela Sortirovočnaja v severnem delu Odesa in Mariental, 11 milj jugozapadno od Odesa. Na tem kraju ima rdeča armada samo še pet milj do Odesa-Ovidipol železnice in samo 8 milj od Ovidipola, od koder vlake prevažajo ladje čez štiri milje široki rokav Dnjestra v Akkerman.

Odesa, ki je rojstno mesto generala Malinovega in po velikosti sedmo rusko mesto, je mesto mrlincev.

Poročila s fronte na "Izvestja" pravijo, da je armada generala Malinovega zavzela vodovod severno od mesta. Kolikor je v Odesi še ostalo od prvotnih 600.000 prebivalcev, nimajo ne vode, ne zdravil.

ZRAČNI NAPAD NA POLJSKO

Velike skupine ameriških letalnih trdnjav v spremstvu velikega števila napadalnih aeroplanov so večeraj letale nad Baltikom in bombardirale Poznanj na Poljskem ter štiri tovarne za aeroplane v zasedenem delu Poljske.

Pri napadu je bilo vdeleženih 500 do 750 težkih bombnikov, katere je spremljalo okoli 1000 napadalnih aeroplanov, ki so izstrelili 20 nemških aeroplanov in so poleg tega še uničili mnogo drugih na raznih nemških letališčih. Amerikanci so izgubili 31 bombnikov in 8 napadalnih aeroplanov.

V Poznanju, ki leži 150 milj vzhodno od Berlina, so velike tovarne, ki izdelujejo Focke-Wulf aeroplane. Tovarne so bile prenešene tja iz Nemčije, da jih ne bi mogli doseči aeroplani. V Poznanju so tudi velike tovarne za lokomotive in veliko železniško križišče za osrednjo Evropo in Balkan. Leži ob glavni progi Berlin-Varšava in je od ruske fronte oddaljen 360 milj.

Zavezniška letala mehčajo Budapešto. — Polne ceste beguncev

Bari, Italija, 8. aprila. — Vse glavne ceste, ki peljejo iz Budimpešte, so polne beguncev, ki beže pred bombami, katere spilejo na prestolice Madžarske letaki 15. ameriške zračne sile. Tarča je predvsem veliko železniško križišče in druge točke. Bombardiranje je predvsem v pomoč in podporo rdeči armadi, ki prodira proti Madžarski.

Po nacijskih kontrolirane radijske postaje, katerih poročila so bila zabeležena tukaj, izjavljajo, da begunci rabijo vsakojaka vozila, da si pomagajo iz mesta. Izseljevanje se je pričelo pretekli petek in možnost je, da se bo izselila tudi vlada.

Še ni prepozno, da bi izročili Vaš delež Rdečemu Križu

Petnajst tisoč židov je ubežalo iz Černovic

London — Iz Jeruzalema došla poročila govore, da je zapustilo Černovice in okoliške kraje okrog 15 tisoč židov v upanju, da bodo mogli oditi v Palestino.

Poročila se opirajo na stori je 240 beguncev, ki so prvi dospeli v Palestino. Ti so dejali, da so bili v taboriščih in delavskih kampih v okolju Černovic ter so pobegnili pred tremi tedni, ko se je pričela širiti zmeda vsled bližajočega se prihoda zmagovite rdeče ar-

Zagreb bombardiran

Napolj. — Manjša zavezniška zračna sila je poletela nad Zagreb in spustila bombe na letališče. Nemci imajo pri Zagrebu eno svojih glavnih letališč v Jugoslaviji, kot je dejal zračni maršal sir John C. Slessor tekom diskuzij o balkanski zračni ofenzivi.

Iz Zagreba odletajo nemška letala, ki operirajo proti partizanom. Pretekli petek so bile nad zagrebškim letališčem ameriške letelce trdnjave, kot tudi Liberatorji. Bombnike so spremljali naši "bliskovci" in napadala letala. Nemci so poslali proti zavezniškim letalom 120 raznih vrst letal in 16 od teh so naši zbili na tla. Tri naša težja letala so bila pogrešana.

Iz Jugoslavije

London, 8. aprila. — Partizanski komunikacijski poročila o bojih Titovih čet sledeče vesti:

V zapadni Bosni so naše čete še vedno v bojih z Nemci v predelju Mrkonje-grada. Po treh dneh srditega bojevanja se je sovražniku posrečilo, da je prodril 10 milj južno od Mrkonje-grada. Naše čete so udarile sovražnika od strani in odrezale glavno nemško silo od njene baze v Mrkonjegradu.

Blizu Bihača je bil iztrjen nemški vlak. V bližini Prijedorja so naše čete izvedle napad proti Mihajlovičevim četnikom in posrečilo se jim je potisniti sovražnika nazaj v Prijedor.

V Srbiji so naše čete še nadalje v bojih proti Nemeem, Nedičevim četnikom in Mihajlovičevi vojni sili in sicer v okoličih Arandjelovaca. Spopadi se vrše tudi pri Ivanjici in sovranski dobiva tu ojačanja iz vseh predelov Srbije, ker skuša zaustaviti prodiranje naših divizij.

V Črni gori so naše edincee zavzele Spuz in v bojih za ta kraj je bilo ubitih 100 Nemcev in zajetega je bilo precej materijala.

V smeri Piperija so Nemci četniki skušali prodreti na osvojenem ozemlju, pa so bili njih poskusi odbiti. Sovražnik je pustil na bojišču več kot sto mrtvih in zajetega je bilo precej materijala, posebno mnogo municije za sejake min.

Vlak pogran v zrak blizu Ljubljane

Na Slovenskem je bil pogran v zrak sovražni vlak na progi blizu Ljubljane. Drug vlak je bil razstreljen na progi Celje-Laško in promet je bil zaustavljen celih 18 ur.

Naše čete so izvedle uspešne napade proti sovražniku v okoličih Brežice na Štajerskem. Zajetega je bilo dokaj materijala in municije.

made, Rumunci so tudi spričo prihoda Rusov takoj spremeni- li svoj nastop napram židom in so jim pustili, da so ušli preden so jih mogli Nemci dobiti v roke.

Napadi na vlake na Hrvaškem

V Zumberaku, na progi, ki pelje v Karlovac, je bil pogran v zrak vlak, ki je vozil zaloge ter en oklopni vlak. Sovražnik je utrpel težke izgube.

V Kordunu je bil razstreljen velik železniški most blizu postaje Generalski. 50 Nemcev je bilo ubitih.

V Vojvodini vodijo naše edince uspešne napade na sovražnikove prevozne črte ter na postojanke.

Nemci spet pritiskajo z ofenzivo proti Jajcu

London. — Nemci skušajo z dveh strani prodreti proti Jajcu, ki je utrjena postojanka partizanov in Titove sile si prizadevajo zaustaviti nemške ofenzivne napade v tem sektorju. Zavezniški letalci in pomorske edince si prizadevajo olajšati pritisk z napadanjem nemških pomorskih poti in nemških postojank in točk na kopnem.

Feldmaršal baron Maksimilijan von Weichs hoče z ojačanjem, ki vključujejo oklopne oddelke, prodreti do partizanske postojanke od Mrkonje-grada, kakor poroča partizanski komunikacijski.

Možnost obstaja, da pritiska sovražnik proti Jajcu tudi v smeri od Travnika na južno vzhodni strani. Poročilo Osvobodilne fronte govori o spopadih v tem predelju in pravi, da je bila tekom ostrih bojev uničena nemška kolona, ki se je razbita morala umakniti nazaj.

Sovražni aeroplani uničeni pri Banjaluki

Poleg napada na zagrebško letališče so izvedli zavezniški letalci tudi napad na letališče pri Banjaluki in so uničili na tleh nemška letala, ki so bila pripravljena za polet nad Jajce, katerega Nemci spet oblegajo. Med uničenimi letali so bila tudi letala tipa Caproni, s katerimi so nacijski napadali partizanske postojanke.

Velika noč na italijanski fronti

Več tisoč Amerikancev je klečalo v jazbinah komaj 400 jardov od nemške infanterije in trije vojaški kaplani so po zvočnikih oznanjali tako zavezniškimi kot nemškim vojakom obhajanje Velike noči. Cerkevni obredi so bili oddajani v nemškem in angleškem jeziku.

V bližini zavezniških postojank ni padel noben sovražni strel tekom dveh ur katoliških in protestantskih cerkvenih obredov, ki so se pričeli kmalu po sončnem vzhodu.

"Vesela Velika noč! Kot ameriški vojaški kaplan pozdravljam protestante in katoličane nemške armade," je rekel protestantski vojni kaplan Oscar H. Reinboth, ko je pričel opravila Vstajenja.

"Ali naj danes vse krščanstvo ne vriska? Ali se naj ne bi veselili vsi ljudje, ko je Kristus umrl in zopet vstal za vse ljudi, tako za Nemece kot za Amerikance, zato vam v imenu mojih vojakov voščim veselo Veliko noč."

Aprilsko sonce, ki ga je nekoliko zagrinjala megla, je ogrevalo z oljkami zarastla polja ob Gariglianu, kjer se bore ameriške čete.

Nek polkovni poveljnik je nagovoril svoje čete: "Želim vam veselo, blagoslovljeno Veliko noč, da vas spremlja Bog in podeli srečo na največjem vašem poslanstvu — da napravite svet varen za krščanstvo."

Katoliške obrede je opravil kaplan Leo J. Crowley iz Syracuse, N. Y. Njegov oltar je stal na obronku visoke skale, od koder je bilo videti vso dolino.

Oltar je bil postavljen iz dveh petgalonskih kan; zadej je stala šest čevljev visoka papirnata stena, ki je bila pogrnjena z zavesami. Na oltarju

večera prišla Velika noč navzle vojni, navzle viharju in dežju in vojski so obhajali Vstajenje.

Edina vojaška parada je bila, ko so vojski prihajali iz svojih jam k cerkvenim obredom. Medtem pa so zavezniške in nemške baterije streljale kot navadno.

Kjer je bilo količikaj mogoče, so se tako katoliški in protestantski vojski obrili in pripravili za velikonočne obrede. Nekateri so Veliko noč obhajali na fronti, nekateri pa v oazi, v Anzinu in Nettunu.

Poklic moških starih nad 26 let v vojaško službo je bil znatno olajšan

Washington, 8. aprila. — Vsi moški stari nad 26 let, ki so uposljeni v važni industriji, poljedelstvu ali drugače podpirajo vojni napor in aktivnosti, bodo deležni izjemnosti pri vojaškem vpoklicu, kot je bilo sporočeno krajevnim nabornim odborom.

Iz urada generala Hersheya, ki je narodni direktor za naborno službo, je bilo naznanjeno, da je armadi treba predvsem mladih mož in zato ni potrebno zaenkrat vpoklicevati starejših. Na podlagi tega odloka bodo poslani domov vsi oni nad 26 let stari, ki so imeli oditi v armado te dni. Oni, ki so imeli biti skoro vpoklicani, ne bodo pozvani. Nov odlok bo natančneje razjasnjen v nekaj dneh in določeno bo tudi glede izjemnosti na podlagi zaposlenosti, poklica ali službe vojaško obveznih moških, ki so že presegli 26. leto starosti.

Pavelić poslal novega poslanika v Sofijo

Nacijska Transkontinentalna služba je podala nacijsko kontroliranim listom južnovzhodne Evrope vest, da je Pavelić imenoval novega poslanika, ki bo zastopal lutkarsko Hrvaško v Sofiji. Ta izredna čast je doletela dr. Nikola Rusinovića, ki ima priti vsak čas v Sofijo na Bolgarsko.

80.000 Francozov usmrčenih

London, 8. aprila. — Najmanj 80.000 Francozov je bilo pomorjenih in usmrčenih odkar je bilo sklenjeno premirje med Francijo in Nemčijo. Nekateri Francozi so mnenja, da število sega preko 110.000. Več kot 400.000 Francozov je v koncentracijskih taboriščih in 150.000 je bilo deportiranih v Nemčijo.

Nemški priseljenci bežijo iz Dravske doline

Washington. — Jugoslovanske partizanske skupine so sedaj aktivne v krajih, koder so nacijski naselili po izgnanju Slovencev svoje nemške ljudi. Tako se glasi poročilo v nacijsko kontroliranem listu "Grenzwaechter", ki izhaja v Osijeku.

Po tem poročilu na katerega je bil opozorjen urad za vojne informacije (OWI), je morala "nemška manjšina" podzvati korake za svojo protekcijo, kajti življenja nemških naseljenikov zdaj niso več varna pred partizani.

List je dejal, da so nemški priseljenci bili umaknjeni na vama predelja začasnno. List dalje piše, da so naseljeniške nemške skupine organizirale med seboj posebne oddelke, kateri s pomočjo nemške policije in nemške delavske službe pomagajo spravljati naseljene družine iz krajev, kjer postanejo tla zanje prevroča radi partizanskih aktivnosti. Prepelejo te nemške begunce iz nevarnih krajev v varnejše. — "Kjer jih drugi nemški naseljenici sprejemajo z odprtimi rokami."

To zadnje zatrdilo ni v skladu s prejšnjimi nemškimi poročili, ki so govorila o negoto-

List s čudnim tonom naglašja, da nihče, ki je v njem kapljica nemške krvi, ne mara ostati med partizani in zato gre seveda ponosni nemški rod, da tako omogočijo beguncem kolikor mogoče hitro pot do varnih taborišč, kjer jih čaka postrežba in gostoljubje ter bolničarke in oddelki nemških pomožnih organizacij.

Pred nedolgo je ta taborišča obiskal Stabsfuehrer Ruehrig, kot piše omenjeni list, in ubežniki so dobili krepko zagotovilo, da bo veliki vodja Hitler že poskrbel, da se jim bo zopet pozidalo njihove domove in se jim bo nanovo ustanovilo na posestvih s katerih so morali bežati radi zlobnih partizanov. Do tedaj pa jih bo "Volksge-meinschaft" sprejemal v svoj in sromaki, ki so prišli, da si pristanjijo slovenska posestva, s katerih je zgnala prave lastnike nemška armada, se morajo mučiti, da se spravijo preko teh ovir preden jih zalotijo hudi partizani.

"Vkljub vsemu, pa," piše list, "naši delavski oddelki z veseljem odstranjujejo vse ovirice v varnost taborišč."

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavica Publishing Company, (A Corporation)
Frank Scher, President; Ignas Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertising on Agreement.

KA ČELO LETA VARIJETA ZA ZDROŽENJE DRŽAVE IN ZANADNO
\$7.-; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.-.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

KAKO SO RUSI PRIŠLI DO SVOJIH ZMAG

Siloviti napadi ruskih armad skozi ves marec in vse dneve aprila so razbili železnice in ceste za nemško fronto in so razbili velike sovražne armade.

Mogočna ofenziva prve ukrajinske armade maršala Gregorija K. Žukova v Ukrajini je povzročila največjo zmehnjavo v veliki armadi v modernem vojevanju.

Rusi so ločili bataljone, polke in cele nemške stotnije eno od druge.

Hudo deževje in pomladno vreme v februarju sta poglavitni vzrok, da so se nemške armade pričele razkrajati. In cela nemška fronta poka.

Nemci so pričakovali mrzlo vreme in trdno zamrznjeno zemljo ob tem času in so nemški poveljniki vsled tega poslali na fronto težke Tiger tanke in velike topove, ki so posebno pripravljeni zlasti za mrzlo vreme.

Ob istem času pa je ofenziva rdeče armade postajala vedno silnejša in je osvojila eno utrjeno črto za drugo. Pogosto so Rusi tako trdnjavo obšli in drveli dalje, posadko trdnjave pa so medtem neusmiljeno nabijali in jo deloma pobili ali ujeli. Vedno pa so njihovi bombniki razbijali železnice in ceste, po katerih so se umikale razbite nemške armade.

Na izrecno Hitlerjevo povelje so se morali generali držati svojih postojank do konca. Hitler je namreč mislil, da bo vreme trajalo samo malo časa in da se bo preobrnilo Nemcem v prid.

Narava pa je šla vedno Rusom v prilog in zemlja je bila za Nemce vedno slabsa, rdeča armada pa je vedno silnejše napadala.

Pa tudi še tedaj se Hitler ni hotel prepričati, da fronte ne bo mogel držati. Ujeti nemški častniki so povedali, da so nemški poveljniki vedeli, da črte ni mogoče držati, toda iz Berlina so vedno dobili povelje, da morajo držati.

In tako se sedaj na ruskih poljanah odigrava največja drama, oziroma za Nemčijo največja tragedija v zgodovini človeštva. Svet se ni videl, da bi se umikale tako velikanske armade in tako naglo, kot se sedaj umikajo v Rusiji. Napoleonov unik iz Moskve je malenkosten pred sedanjim umikanjem nemških legij.

Svet sedaj vidi konec igre največjega pustolovca vseh časov. Hitler se je polotil večjega osvajanja kot Napoleon, ali pa Aleksander Veliki ali Džengis kan.

Hitro je bilo početno napredovanje nemških osvajačih tolpe v osrčje Rusije. Nemci so prišli že na Kavkaz in so že videli bogate petrolejske vrelce, ko se je nenadoma kot iz tal dvignila mogočna armada pod poveljstvom maršala Timošenkina in je najprej pregnala Nemce s Kavkaza, nato pa jih potiskala še dalje proti zapadu. Od tedaj so Nemci neprestano na umiku, ki je pogosto podoben divjemu begu čez drn in strn. Zaporedoma so sledili veliki nemški porazi, ki so se pričeli pri Stalingradu, nato pa so se nadaljevali pri Čerkasiju, pri Krivem Rogu in zadnje čase pri Skali, Tarnopolu in drugod. Največji poraz pa se sedaj bliža pri Odessi. Kakšni porazi bodo sledili, si vsakdo more misliti in porazi nemških armad bodo večji in večji.

Lahko smo uverjeni, da je nemški Drang nach Osten enkrat za vselej končan. Nikakor ni mogoče pričakovati, da bi se še kak nemški pustolovec upal napasti Rusijo. Veliki Napoleon, ki velja za največjega vojskovodjo vseh časov, ni uspel, uspel ni niti Hitler, četudi je imel najboljšo armado, ki je še kdaj bila na svetu. Hitlerjevi porazi so dokazali, da je imel nemški železni kanceler Bismarek prav, ko je posvaril kaiserja Viljema in njegove generale pred Rusijo. Bismarek je bil tudi rekel, da bo enkrat Rusija najmočnejša država na svetu. Rekel je, da so v davni preteklosti vladali svetu Rimljani, sedanja doba pripada Nemcem, prihajajoča doba pa bo pripadla Slovanom.

In kot izgleda, je imel Bismarek prav.

NOVA IZDAJA

Hammondov

SVETOVNI

ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti našim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "GLAS NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.



JUGOSLOVANSKI FESTIVAL V NEW YORKU

Dne 23 aprila se bo vršil v ma in kjer tvorijo mlade generacije Slovanov že velik odstotek prebivalstva, toliko lažje York, velik skupni Festival bomo pomagali streti sile jugoslovanskega odseka Vse-slovanskega kongresa v New Yorku.

Priprave za ta izredni dan v jugoslovanski naselbini v New Yorku so v teku in pričakuje se velikega odziva od strani Slovencev, Srbov in Hrvatov. V hotelu je najeta zgornja velika dvorana, v kateri je prostora za dva tisoč ljudi. Poskrbljeno je tudi glede prigrizkov in pijače, ter godbe za ples, tako da bo vsakemu ugodeno v vsakem oziru.

Program bo pester, ker nastopili bodo sami znani slovenski in jugoslovanski umetniki in umetnice, dalje naši jugoslovanski in slovenski zbori in pa plezna skupina Radišček, kot tudi jugoslovanska plezna grupa s Panaburica. Rusi bodo podali razne plesne sovjetskih republik. Zlatko Pačkovič bo nastopil kot violonist in govornik. Poleg njega bo nastopil tudi Lee Krzycki, Sava Kosanović in drugi.

Vstopnice na ta Festival je en dolar z davkom vred in razni društveni delavci jih imajo na rokah na razpolago. Začetek programa bo točno ob 4 popoldne. Glavni namen tega skupnega Festivala je, da se podpre delovanje Vse-slovanskega kongresa, ki zastopa interese slovanskega ljudstva v tej deželi. V Ameriki nas je 15 milijonov Slovanov, toda nismo nikjer v javnem življenju dežele upoštevani in zastopani tako, kot se anglosaški in latinski, ne pa tudi židovski in drugi priseljeniški elementi. Kot delovna sila pa smo zastopani prav na očno v težki industriji, v pregozovit in drugod. Če je, da se tudi drugače udeležujemo, ker smo kot produktivni in konstruktivni priseljeniški element tega docela upravičeni.

Čim več bo uvaževana naša beseda v Ameriki, kjer smo do-

Jugoslovani v New Yorku se zavemo važnosti Ameriško-Slovanskega Kongresa in zato smo se zedinili vsi, Slovenci, Hrvati in Srbi, da priredimo velik skupen Festival v korist te organizacije, v kateri smo vključeni tudi sami.

Pridite na Festival v velikem številu, ker to bo lep jugoslovanski praznik v New Yorku, ki ga ne bode tako kmalu pozabili.

Odbor.

RDEČI KRIŽ IŠČE LJUDI, KI BI SE UČILI DOMAČEGA ZDRAVSTVA

Pred kratkim se je v Pasajicu, N. J. sestalo 28 žen ruskega in poljskega pokolenja v šoli Rdečega križa ki jo drži bolničarka gospodinja Mary G. Drozed. Vsaki teden Miss Drozed posveti svoj prosti večer sestanku s svojimi učenkami, katerim pokazuje, kako je treba varovati bolnike; predava po poljsko in razlaga tudi na ruskem jeziku.

V Bridgeport, Conn. se poduk domačega zdravstva vrši v poljskem in grškem jeziku. V Port Kent, Me. so bili naproseni direktorji Rdečega križa naj ena od bolničark predava po francosko. V Californiji v Manzar War Relocation Project podučuje Catherine Yamaguchi, bolničarka Rdečega križa, priseljene Japonke, kako naj v slučaju bolezni pomagajo drug drugemu. V Wilmington, Del. so v zadnjem letu imeli predavanja s podukom v italijanski. V Texasu in drugih državah podučujejo po špansko, litvansko, nemško in v drugih jezikih.

Tu zgoraj je našeto samo nekaj predavanj v tujih jezikih, ki jih je organiziral Rdeči križ po celi državi. Pomoč bolnikom odklanja vse prepreke med rasami, barvo, verami; tudi prejšnji politični nasprotniki delujejo sedaj skupno na konstruktivnem polju zdravja. Poduk se večinoma vrši v cerkvenih dvoranah.

Ameriški Rdeči križ je ravno začel z veliko kampanjo da bi se v kurze domačega zdravstva vpisalo tri milijone ljudi. Verjetno je, da bo ta kampanja trajala več let, ker je pričakovati, da se teh kurzov letos ne bo udeležilo več kot 800,000 ljudi.

Marks Place, New York. Knjige, četudi obrabljene, pa ne smejo biti raztrgane, temveč cele.

(Mislite na te reveže, ki žive po vojaških taboriščih in bi radi imeli knjige v slovenskem jeziku ter pošljite, kar imate in več ne rabite!)

JUGOSLOVANSKI REŽIM IZZIVA CHURCHILLA

Pod gornjim naslovom je časopis "New York Times" obelodanil dne 31. marca članek svojega dopisnika v Londonu iz katerega je razvidno, da so angleški poiskusi zblizanja Titovih in Mihajlovičevih sil, obstali na nrtvi točki spričo pomnosti in trmoglavosti Božidara Purića in kralja Petra. V naslednjem prinašamo glavne poteze tega članka:

"Ministri jugoslovanske vlade v zamejstvu, ki so nedavno prišli v London, so pričeli z novo kampanjo proti partizanom, namesto da bi sledili Churchillovim nasvetom, da skušajo doseči gotov kompromis z Narodnim osvobodilnim pokretom. Z vseni močmi skušajo dokazati Churchillu, da je bil napaka informiran ali obveščen o Titovih silah.

En četudi ni točno znano, kaj sta predložila kraljevi vladarji, je vendar lahko sklepati, da sta zahtevala, da odstrani Purića ter da se vzpostavi nova vlada, katera bi vključevala tudi predstavnike Narodnega osvobodilnega sveta. Kralj Peter pa je očitno odbil sugestijo odpuščanja vlade, katera mu je dovolila, da se je oženil. Enako ni bil za odpuščanje Mihajloviča, ker je on edini aktivni vojaški branitelj kraljeve, oziroma Karadžićeve hiše.

Eden od kraljevih prijateljev je dejal glede tega: "Kralj ne bo sam odsekal veje, na kateri sedi." Dočim Churchill naziva Tita "za enega od najodličnejših vodij, ki se je proslavil v borbi za osvobodjenje," ga pa ljudje okoli kralja in Purića še vedno predstavljajo kot voditelja teroristične organizacije, katera ne predstavlja volje jugoslovanskega ljudstva, ter ni po njem poverjena.

Vse izgleda, da bodo vojni dogodki sami rešili jugoslovansko vprašanje. Times-ov dopisnik zaključuje svoj zanimiv članek s pripombo, da leži v ozadju trmoglavosti jugoslovanske vlade, kot v slučajju Poljske, bojazan pred rusko dominacijo na Balkanu.

ZOJSA.

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO ... SADRŽERJSTVO ...
POLJEDELSTVO

The Garden Encyclopedia

Cena knjige:

\$3.50

V LIČNI IN TREPEŽNI PLATNENI VEZAVI

Skoro 1400 strani —

750 Slik

Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stvar, vsaka slika — mnogo NOVE anevid ilustracij!

EDNA VRTNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO! Nič višjih besed — vse je jasno, razloženo, uporabno.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

IN SPET PISMO ...

Pred seboj imam pismo, pisano na tako slabem papirju, da bi težko zadržalo kaj časa v svoji sedanji obliki. Iz tega pisma hočem povzeti, kar je važnega za našo javnost, važna za slednjega izmed nas, ker nas bo potegnili nekoliko bližje kruti realistik z ozirom na trpljenje našega ljudstva v starem kraju, odnosno v Primorju — pismo je pisal primorski fant. Očitno ve še marsikaj, toda ne more še z vsem na dan ... ko je bil maldeček sem ga poznala, potem nisem nikdar več slišala o njem, kot ne o stoterih drugih, ki sem jih poznala v rojstnem kraju. In zdaj je tu njegovo pismo:

"Sedaj Vam želim opisati stanje Slovencev, ki smo bili pri neoboroženih vojaki, pri takozvanemu "Specialnem bataljonu". Kot Vam je gotovo že znano, so pričeli pri nas razsulo Jugoslavije najprej z zbiranjem "četnikov", to so bili vojaki Mihajloviča. Potem so prišli na površje še vojaki Josipa Brozovića, takozvanega "Tita". Eden kot drugi so začeli organizirati moštvo, veliko mladeničev in naših fantov je šlo na njihovo stran. Bili so največ poskriti v gozdovih. Nanos jih je bil precej poln. Naše ljudstvo jim je kaj rado pomagalo, bodisi z živcem, denarjem, zdravili, obleko, itd.

"Za vsako dano pomoč pa, ki so zanj zvedeli fašisti, je bila najstrožja kazen, požig prizadete vasi in hiš, če so pa zvedeli za družino, ki je nudila pomoč, so družinske rodilce postrelili, družino pa odpeljali. Mogoče se spominjate N. S. — on je bil odgnan v Rim pred specialno sodišče, ker je pomagal "partizanom", zdi se mi, da je bil tudi v Rimu ustreljen. Taki in drugi slični dogodki so bili na dnevnem redu.

"Nato se je fašistična vlada odločila, da nas vse pobere notri. Ustanovili so posebne ba-

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes Slovenskemu Pomoznemu Šbodu 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Note

KLAVIR

ali

za

PIANO HARMONIKO

35 centov komad —

3 za \$1.—

- * Breezes of Spring
- * Time of Blossom (Cvetni čas)
- * Po Jezeru
- * Kolo
- * Spuvalj Milka Moja
- * Orphan Waltz
- * Dekle na vrtni
- * Oj, Marička, neglaj
- * Barčica
- * Mlad kapetane
- * Grezo na Stajersko
- * Stajerli
- * Happy Polka
- * Če za tujem
- * Slovenian Dance
- * Vanda Polka
- * Zidana marelja
- * Veseli bratci
- * Ohio Valley
- * Sylva Polka
- * Zveled sem nekaj
- * Ko pletica za mala
- * Kadar boš ti vendar bel

ZVEZEK 10 SLOVENSKIH PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad

Moje dekle je še mlada Barbara polka

Naročite pri:

Knjigarna Slovenic Publishing Co.

216 W. 18th Street

New York 11, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

IVAN ALBRECHT

V BRIDKOSTI

Gostilna je bila rabito polna. Vseprek so kmeti kričali, toliko o slabi letini in stiskah, čim jih v kleli. Drug drugemu so dajali pit in vselej, kadar je prišel v sobo nov gost, so ga klicali od vseh strani, tako da sam ni vedel, komu bi najprvo ustreget. In z vsakim prilecen je naraščal hrup in krič.

Ko se je zadržalo, je stopil sobo, človek, dolg in suh kot brekla. Zamenarjena, tuintam raztrgana obleka je visela na njem kot na kolu. Temne, velike brke so mu silile v usta in vsakjer se mu ni poznala nedelja.

"Ho, Koren, pojdi pit!" ga je poklical nekdo s hripavim glasom. Koren se je ozrl v tisti kot, odkoder je čul klic in se sel tja. Z roko je parkrat potegnil preko čela, sedel in pil.

"Le pij, pij Koren! Kar boš tarnal in se kisal za gruntem. Hudič — sel je, ni ga več! Saj moja bajta tudi ne bo več dolgo moja!" ga je tolažil pivec, majhen suhljat bajtar Toncej. A Koren ni nič odgovoril. Z obema rokama si je podprl glavo in gledal brezizrazno predse. Nobene misli ni bilo v njegovih duši, nobene želje in nobenega čuvstva. Samo to je stalo zapisano pred njim, da je bil pred tednom še posestnik, a je zdaj berač ter da ima ženo in kopo otrok; da ima otroke, ki so njegovi in mora vse preživljati on.

"Koliko je star tvoj —"

"Pol leta," je odgovoril Koren, še predno je utegnil izreči Toncej besedo; najmlajši. Da, pol leta je star zadnji otrok in oče njegov je berač in mati strada.

"Pij, Koren! Zakaj ne piješ?" ga je opomnil Toncej. Koren ga je pogledal.

"Kar pij — kaj hočeš! Delal si — tega ti ne more nobeden reči, da nisi!"

Koren je pil in vedno hujše mu je bilo. In nenadoma je izgovoril suho roko ter objel sosedo okrog vratu. Debele solze so zaplazele po gubah prstnih lice. V očeh se je zasvetilo nekaj temnega, nekaj kakor obup.

"Vidiš, Toncej, tako te imam rad kakor brata."

"I, seveda! Saj midva sva bila vedno prijatelja," je odvrnil sosed in se trudil, da bi se oprostil Korenovega objema. A ta ga je objel še z drugo roko in molčal.

"Ampak Toncej, jaz imam sina," je po dolgem času zopet začel Koren in pustil roki, da sta omahnili. "Sina imam in v šolo ga moram dati".

Toncej ga je pogledal.

"Nič ne zija! Samo tebi povem. Sina, tega, ki je star pol leta, miram dati v šolo v mesto!"

"Kako ga češ dati v šolo?"

"Hahaha, to je ravno!" se je zakrohotal Koren in udaril z roko po mizi, da so žvenketaje odskočili kozarci.

"Glej, tisti stric, tisti bogataš iz Amerike mi je pisal: V šolo ga daj, če ne, te dam obesiti! Ali veš, kaj se to pravi, a?"

Toncej je molčal in nemo strmel v sosedo. V pijanosti mislih se je pojavil strah.

"Kako, kako naj naredim?"

IZ URADA TAJNIKA PODRUŽNICE ŠT. 48, SANS-a

Sledeče prispevke sem sprejel v mesecu marecu, katerih na biralec in prispevatelji so bili sledeči.

Družina August Zure, Hutmore, ni je darovala \$5.00 na mesto venca za pokojno Stefie Marmolja; John Strancar, taj. društva 312 SNPJ izročil \$3.00. Mr. in Mrs. Frank Bolek \$5.00.

Frank Pucel, naš zavedni rojak in pred časom aktiven na društvenem polju, je prispeval vsoto \$25.00. Rekel je, da mu je žal, da se ni mogel vdeležiti shoda tukajšnje podružnice SANS-a, kateri se je vršil dne 5. marca. Hvala Frank, na tvojem velikodušnem prispevku za osvoboditev naše rojstne domovine, želimo obilo poseljakov. Frank Kansut, Hale Ave \$3.00; Matt Pišler, namesto venca za pokojnika Walter Cerkvenikom. Družina J. F. Durn \$5.00; Mrs. J. Česnik, Hutmore, \$1.00; John Božič, Lucknaw Ave. \$5.00. Mesec prispevek za marec, društvo "V boj" 53 SNPJ \$12.50. Progressivne Slovenke, krožek št. 1, \$5.00; (oločile so tako vsoto vsake tri mesece). Martin Putčlanarina \$1.00; Društvo št. 71 AlBZ, \$4.00; Članarina za jan. in febr., nabiralica Mrs. Frances Wolf \$6.00; prispevale so Mrs. J. Godina, ter Julia Ipa-vec. Anton Skapin izročil: prispevali so: Louis Paulie \$2.00, Društvo št. 450 SNPJ, \$2.50; Frank Tegel \$1.50; Mrs. Laurin \$1.00; izročil F. Barbič, St. Vozel \$5.00; izročil J. Zajc, Društvo št. 22 SDZ \$2.50; Louis Katerie \$2.00. Frank Zagar 19010 Mushoka Ave. Ta družina je v preteklosti prispevala že večkrat lepe vsote. Zadnjič se mi je vrnila neljuba pomota, ko je bila označena napačno ulica. Moralo bi se glasiti Chikansow Ave., in ne Muskoka. Torej naj se oprost. Mrs. M. Črničoj \$2.00; izročil A. Jankovič. Progressivne Slovenke, krožek št. 1 prispevale od svojega prebitka iz zadnje prireditve \$25.00; Društvo Vipavski raj št. 312 SNPJ \$3.00; Mrs. Kalin \$2.00 izročila Marion Bashel. Paula Brate \$1.00; Brate je tudi že v preteklosti večkrat prispevala za SANS in sedaj se nahaja v bolnišnici, kjer jo je priklenila bolezen. Želimo ji skorajšnjega okrevanja, da bi se v bodoče imela priliko prispevati Hacker Tavern \$3.00 izročil A. Jankovič.

Društvo Združena Slovenija št. 23 SDZ prispevajo vsaki mesec \$1.00, torej je bilo izročeno za zadnje tri mesece \$3.00.

Torej skupnih prispevkov v mesecu marecu \$143.00. Poleg tega nam je prinesla kolekta v dvorani na dan shoda \$466.85. Skupno \$609.65. Torej lep doprinos. Z blagajnikom seveda sva odposlala skupno vsoto za ta mesec \$850.00 na glavni urad SANS-a.

Torej naj bo izrečena vsem prispevateljem kot nabiralec iskrena hvala.

V poročilu seznama v dvorani 5. marca je bilo nečitljivo dovolj jmen; v svojem poročilu sem omenil ime Ana Prišel, kar bi se pa moralo glasiti Anna Kartel, toliko v popravilo; katera je prispevala \$2.00. V prvi trih mesecih smo torej zbrali skupaj pri tej podružnici oziroma odposlali na glavni urad \$1100.00. To je lep doprinos, bil bi lahko večji, napram našemu naselju naroda v okrožju Slov. Del. Doma na Waterloo Rd., ko tvorimo tudi južno stran naselbine, kot Euclid.

Veliko vas je že, ki niste prispevali ne za eno, ne za drugo potrebno organizacijo, katere delujejo med nami ameriški Slovenci za osvoboditev, kot pa pomoč našim rojakom v domovini. Torej upamo, da se boste že odzvali. Medtem, ko so nekateri skoro sleheno med imeni prispevateljev. Dolžnost nas veže, da prispevamo vsi po svojih močeh.

Torej prispevaj rojak, prispevaj rojakinja na altar tvoji in moji krvaveči rojstni domovini, da bo čim preje rešena trpljenja in da ji bo zasijalo solnce svobode in prostosti.

J. F. Durn, taj. 48 SANS-a

STARA OBLEKA ZA DOMOVINO

United Yugoslav Relief Fund of America je že pred nekaj tedni naznanil, da nabira staro obleko za naše ljudi v starem kraju in ima svoje skladišče na 41 West 29th St., v New Yorku. Poleg tega pa sprejemajo ponušeno obleko naslednji

MANHATTAN: — Slovenska cerkev sv. Cirila, 62 St. Mark Place, New York City. Tel.: ORehard 4-3442. Rev. Pius J. Petric, župnik.

BROOKLYN: — American Slovenian Auditorium, Inc., 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y. Tel.: JEFFerson 3-8362 — Mr. Vincent Walker, upravitelj.

Mrs. Mary Stefanich, 4907 — 11th Ave., Brooklyn, N. Y. Tel.: Windsor 6-2453

Mr. in Mrs. Erenst Rumatz, 1702 Norman St., Brooklyn, N. Y. Tel.: HE 3-3255

QUEENS: — Bohemian Hall and Park, 29-19 — 24th Ave. Astoria, L. I. Tel.: RA 8-9327

Odbor za prejemanje Mrs. A. Sintich, predsednica. Tel.: RA 8-7920; Miss Wilma Mohovich, Tel.: AStoria 8-3101; Mr. Stanley Haonich, — Prejemali bodo blago vsaki dan od 8. do 10. zvečer iz Astoria, Bay side, Flushing, Corona in okolice.

Mr. John Frankovich, preds.

23-09 Astoria Blvd., Astoria, L. I. Tel.: RA 8-9578 — Prejemanje obleke vsaki dan in v vsako uro.

Mrs. Louis Čop, 3255 — 87th St., Jackson Heights, L. I. Tel.: HA 6-1639.

Mrs. John Kulan, 6035 Booth St., Forest Hills, N. Y. Tel.: NEWton 9-1812.

Mrs. T. W. Lewis, 337 Beach 46th St., Edgemere, L. I. Tel.: Far Rockaway 7-64338

NEW JERSEY — Mr. Martin Wladich, 99 Washington St., Hoboken, N. J. — V odbo-ru so: Mr. Martin Wladich, Tel.: HObooken 3-9734 in Mr. Donko Curac, Tel.: HObooken 3-7966.

Mrs. Christina Hikee, 170 Bueista Ave. Hawthorne, N. J. Tel.: Hawthorne, 7-2068M

Odhor: Mr. Emerik Hikee. Mrs. Vincent Sulich, 88-04 Second Ave., No. Bergen, N. J. Tel.: UNion 3-2888. — Prejemali bodo obleko vsaki ponedeljek, soboto, in nedeljo dopoldne iz North Bergen, Hudson Heights, West New York, in okolice.

Miss Anna Bozovich, 1412 — 67th St., No. Bergen, N. J. Tel.: UNion 3-4993. — Prejema obleko iz cele okolice vsaki dan in v vsako uro.

Miss Georgiana Jerametz, 958 Queen Ann Rd. Teaneck, N. J. Tel.: TEaneck — 8353

Mrs. Roland Kuss, 221 Third St., Ridgefield Park, N. J. Tel.: HAckensack 3-1553-J

Mrs. Arthur Nikolovich, Garage of Mr. C. W. Cole, 266 Arch Road, Englewood, N. J. Tel.: ENglewood 3-0615

Miss Mary Vidošič, 115 Beach St., Jersey City, N. J. Tel.: JORnal Square 2-7671

Mary Vidošič, tajnica odbora za Jugoslovansko sodelovanje

NAŠI ZASTOPNIKI

California: San Francisco, Jacob Laushin*

Colorado: Pueblo, Peter Culiz

Walsenburg, M. J. Bajuk*

Indiana: Indianapolis, Fr. Markich

Illinois: Chicago, Joseph Bevič*

Chicago, J. Fabian (Chicago, Cice-ro in Illinois)

Joliet, Jennie Bamlich

La Salle, J. Spelich

Mascoutah, Martin Dolenc

North Chicago in Waukegan, Math Warsek

Michigan: Detroit, L. Plankar*

Minnesota: Chisholm, J. Lukanich

Ely, Jos. J. Peshel

John Teran, Ely, Minn.

Eveler, Louis Gouze

Gilbert, Louis Vessel

Montana: Roundup, M. M. Paulan

Nebraska: Omaha, P. Broderick

New York: Gowanda, Karl Strniša*

Little Falls, Frank Masle*

Worcester, Peter Rade*

Ohio: Barberton, Frank Troha*

Cleveland, Anton Bobek, Charles

Ne zamudite ta način, po katerem prihranite maščobo za posebne pojnte!



PRIHRANITE MESNE OBREZKE, OSTATKE JEDIL... vse tiste kose čiste masti, ki jih ljudje pustijo na svojih krožnikih, ali pa jih odrežejo od mesa. Hranite jih v skli v hladilniku. Potrebna je samo ena žlica masti, da se izdelajo dovolj cepiva, da je zavaranih 75 mož!



STOPITE JO V PEČI. Enkrat na teden, kadar zakurite peč za kuhanje, postavite vanjo kose čiste masti, in jo pustite, da se stopi. Nato jo vlijte v kanto k drugi masti. Pomnite, vsaka kanta je dobra. Kadar je kanta polna, nesite jo k svojem mesarju za 2 brezplačna mesna pojnta in po 4 cente za funt. Pazite, kako naglo dobite en funt in na ta način varčujete! Pričnite danes; ali boste?

Odobreno po WFA, WPB in OPA. Plačala industrija

Karliger*, Jacob Resnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kunše
Youngstown, Anton Kikelj

Oregon: Oregon City, J. Kohlar

Pennsylvania:

Bessemer, John Jevnikar

Conemaugh, J. Brezovec*

Coverdale in okolici, Jos. Paternel

Export, Louis Supancic*

Farrell, Jerry Okorn

Forest City, Math Kamin*, Frank

Blodnikar

Greensburg, Frank Novak

Homer City, Joseph Kerin

Imperial, Vence Paleich

Johnstown, John Polantz*

Krayn, Ant. Tauželj

Lazerve, Frank Balloch

Midway, John Žust*

Pittsburgh in okolici, Philip Progar

Steelton, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schirer*

West Newton, Joseph Jovan

Wisconsin:

Milwaukee, West Allis, Frank Skok*

Shelbygan, Anton Kolar

Wyoming:

Rock Springs, Louis Tauchar*

Diamondville, Joe Rolich

(*Zastopniki, ki imajo poleg imena *, so upravičeni obiskati tudi druge naselbine v njih okrajih, kjer je kraj naših rojakov naseljenih.)

Vsak zastopnik izda potrdilo za svojo, katere je prejel. Zastopnike tople priporočamo. — Uprava "Glas Naroda"

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

13 poglavij — 413 strani
Lično v platnu vezana.

Cena \$2

KNJIGARNA
SLOVENIC PUBL.
COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

Podprite napad! — Kupujte bonde Vojnega posojila.

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI
IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovancov za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

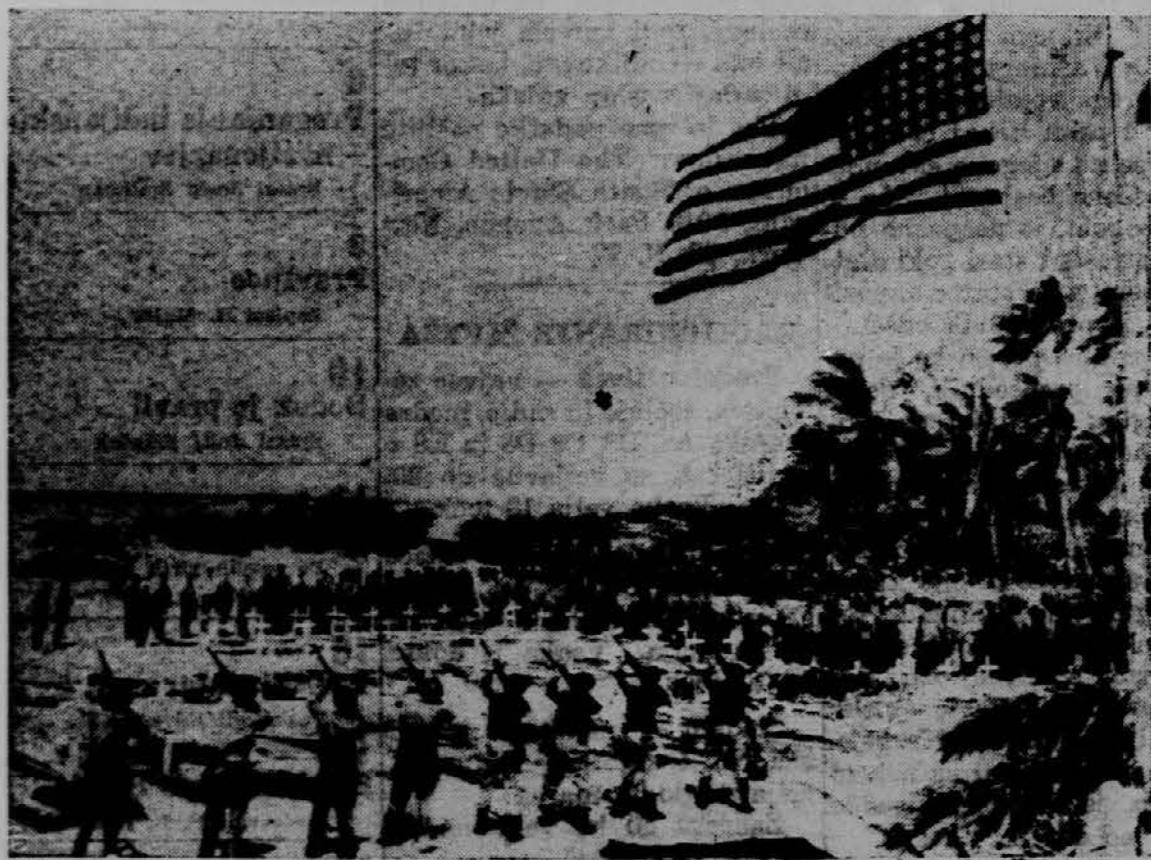
"Najbolj razburljiva povest
v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavrtku gotovino oz. znamke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebitine. Da si rojaki zagotovijo redno dopolnjevanje Ksta, lahko grede upravnistvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVLILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES?



Ob ameriški zastavi na poldrogu je ameriška častna straža izkazala zadnjo čast nad grobovi svojih tovarišev na Kwajalein otoku na Pacifi ku.

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Iz francoščine prestavil J. L.

"Ne, odgovori on žalostno. "Mrtva je!"
"Mrtva?" jekne Lucila.
"Da, in jaz ne vem, če se nji hode moja dosedanja renta se nadalje izplačevala."
"O, moj Bog!" zavpije mlada dekle.
"Pa pomiri se moja draga, pomiri se vendar! Četudi mi smrt stane Marijane, ki je skrbela zame otroka, in ki mi je tako dolgo časa, bila edina, ki me je rada imela, povzroča veliko žalost, vendar ta tožni dogodek mi kolikor toliko pomore do tega, da se izpolni moj namen."
"Pa saj Marijana ne more več govoriti. In midva sva vendar stavila vse svoje upanje vanjo. Tvoja skrivnost je šla zdaj z njo v grob!"
"To je res, pa predno je umrla, razsvetlil jo je ljubi Bog. Stara Marijana ni nesla vse skrivnosti s seboj v grob!"
"Kaj hočeš s tem reči?"

"Pred kakimi štirinajstimi dnevi, menda ko je čutila, da umre, je Marijana spisala pismo z mojim naslovom ter ga oddala sosedinji z opombo, da nji ga izroči po njeni smrti. In to pismo sem, Lucila, čeraj prejel zaeno z nekim drugim listom, ki mi v njem občinski tajnik opisuje bolezen in smrt moje rednice. V svojem pismu mi je Marijana naznanila, me in naslov nekega beležnika v Parizu, ki ji je pošiljal vsakega četrta leta skupne najine dohodke. Vedeti to, je vendar za nekaj. Pa oni beležnik je očividno le posredovalec. Marijana nji tega ni zakrila. Za njim se skriva direktan zastopnik moje rodbine. V pismu berem ime, veliko ime, ki ima spredaj grofovski naslov. Prosim te, dovoli mi, da ga je zamolčim — tako velik je moj strah, da se ne bi varal ter ne bi ti po nepotrebnem dal prečepga upanja. Do gospoda s tem velikim imenom se mi je zdaj obrniti, njega moram videti, tako nji je svetovala rajnica. Kmalu mu bodem stal nasproti. Ah, čutila da inna ta bogati, mogočni mož mbo usodo v rokah. On ve. On tudi ve, kaj bi jaz lahko bil in kaj bodem. Če le hočem? Hočem, kar mi gre. Hočem ime, ki mi gre, naj bo kakršnekoli. Kaj je na tem, če je tudi priprosto? Kaj je na tem, če sem tudi ubog? Pa neko ime moram imeti, ako hočem iskati in tudi najti, naj me stane kakoli hoče. Mojo žibel so zagrnilli z zastorom skrivnosti in zmerom so me obkroževali s tem in z zagotovitvami. Vzrastel sem kakor drevo sredi puščave, in do tistega dne, dokler tebe nisem našel, romal sem okoli s povešeno glavo, kakor parija. Leži li to preklestvo v mojem rojstvu? Pa če se ga drži tudi hudodelstvo — naj se nedolžnik ves svoj živ dan porori za pregrešek, ki ga ni zakrivil sam? Ne zahtevam drugoga, kakor da se glasim z imenom, da lahko svojo ljubezen do tebe svetlu na glas in ponosno priznam!"

"Leon," reče Lucila s svojim mehkim glasom. "Kakršnekoli vzrok naj so imeli, da so ti prikrili natančnejše okoliščnosti tvojega rojstva, ta vzrok se mora umakniti tam, kjer se ne gre za srečo, ampak tudi za življenje dveh bitij. Tako sem polna vere in nade. Do tvojega povratka bom štela ure. O, da bi mi le v kratkem poslal veselo novico! Naj se zgodi pa če karkoli hoče, Leon, ali dosežeš svoj namen ali ne, piši mi vsekako iz Pariza, pa takrat odprto. Sklenila sem — skrivaj se več ne shajajva. Prej ali slej mora vendar moj oče izvedeti o tem. Na kolena se hočem vreči pred njega in upognjena pod njegovim ostrim pogledom hočem mu povedati vse, prav vse! Vem, da bode njegova žalost večja od jeze; pa ker se gre tujak za najino srečo, izvestno najden prave besede, da jo bom zagovarjala in da dohim njegovo odpustitve. In zdaj, dragi, ločiva se; moram se vrniti domov in k čemu hočem Boga prositi, da blagoslovi tvoje potovanje!"

On jo potegne k sebi in objame; tesno objeta ostaneta nekaj časa.
"O," zasepeče on v nepopisni blaženosti. "Ti si diš, ki me poživlja, ti si svet, ki objeava mojo dušo! Se en poljub — hodi moj tati-man."
Ona se mu izvije iz rok ter naredi par korakov. Potem se še enkrat povrne, objame njegov vrat in zbeži.
Mladenič tudi zapusti goščavo. Po dvestih korakih pa obstane.
Lucila je koraka čez rečno bivo. On ji je sledil z očmi, dokler se ni izgubila med drevesi okoli pristave. Potem koraka preko travnikov na cesto st. irunsko, ki se liki drevored razteza do fremicourtske vasi, v katero dospje čez kamenit most, ki stoji kakih dvesto korakov pred vasio.

Nenkrat obstane, ker zdi se mu, kakor da se kakih petdeset korakov pred njim tik ceste vzdiga senca nekega človeka. Srec mu začne silno biti. Kaj meni se zdi da me je strah, — reče sam pri sebi. To, kar imam za človeka, izvestno je kak grm. To rekši, gre dalje, hitreje nego prej.

Ko je prav blizu temne mase, ki jo je imel za grm, zadoni strel v nočno tišino. Istočasno mladenič hripavo zajeci in se z obema rokama prične prsi. Opeteka se na stran, kakor bi se hotel nečesa oprijeti in pade potem težko na kraj ceste na tla. Nj se več ganil.

Lucila ni šla stopila v hišo. Zamrzni jo po vsem životu stopi deklica v preddurje ter gre kakor senca mimo njega, da velja ta strel njenemu ljubimcu.

Pierre Rouvenat je bil prišel polagoma zopet k zavesti in, zaslišavši strel, vstane. Nesrečnej se prime z obema rokama za glavo ter zastoe. Tedaj se je nesreča, ki jo je hotel zabraniti, vendarle zgodila! Znan se je torej trudil, da pomiri svojega, jeze se penečega gospodarja — strašni čin je bil storjen.

"Prepozno, prepozno!" zastoe, vijoč si roki. "O, Jacques Jacques Mellier je postal morilec!"
Zdajci zasliši korake.
"To je Lucila," si misli, "Jacques Mellier se ne more biti tukaj!"

(Nadaljevanje prihodnjia.)

WASHINGTON IN NJEGOV NAROD

Del karakterja George Washingtona, ki je v zadnjih letih manj povdaran kot poprej, je eni, ki mu je pridobil ime Oeeta svoje zemlje. Toda pred časom je ta naslov bil eden od njegovih najbolj popularnih.
Dne 30. aprila tega leta bo 155 let od kar je Washington prvič nastopil kot predsednik v Federal Hall v New Yorku. Toda celo kot prvi predsednik ni dovil, da ga prednost njegovega mesta od strani od zanjmanja za vsakdanje življenje svojih rojakov. Ostal je vedno blizu priprostim ljudem. Kdorkoli je vsaj slučajno srečal Washingtona, je doprinasel številnim pravijem, ki so ostale do dananjega dne in li pokazujejo pr-prosto obliko in ljubeznivost proti tudi nasikromnejšim od svojih rejakov.
Neka sirota žena, ki je iskala svojega moža v vojni, tabo rišen v Cambridge, se je pri kraju svojih dni spomnjala, kako je general Washington prihajal mimo ter jo vprašal, kaj želi in ji pokazal, kje bo našla četo svojega moža.
Toda s časom so ti osebni spomini postali vedno redkejši. Začelo se je govoriti o Washingtonovi neljubeznivosti, o njegovem nerazumevanju priprostim ljudem. Bil je res mogoče strog ako se je perušila disciplina, ali ako kdo ni pokazal dovolj spoštovanja za njegov položaj generala ali predsednika; toda to je bilo radi tega, ker je smatral, da niso nič manj ena nacija, čeprav je republika mala, in da demokracija ne pomeni odstranitve vsake avtoritete, ali pa neljubeznivost in nered. Nismatral da nova ureditev države daje posebne privilegije, temveč da vzdiguje priprosto narod brez tega, da uniči vse vzvišene in pametne tradicije.
Majhen, toda važen dokaz teh principov je predsednik dal ko je potoval okrog po deželi. Vedno je ako je bil mogoče, stanoval v krčmah, raje nego je sprejel povabilo kakoga osebnega prijatelja. O tem nam na primer govori pravljica, ki se nanaša na zgodovino mesta Haverhill, Mass. Kmalu po svojem prihodu je predsednik čul, kako neki otrok joče, ter je poslal svojega sekretarja, naj pogleda kaj je. Izkazalo se je, da je neki majhen fantek, komaj pet let star, jokaj zato, ker je prišel prekasno, da bi videl generala Washingtona. Deček je bil povabljen, naj vstopi k generalu v sobo. Ko je zagledal visokega predsednika, ga je gledal vedno bolj začuden in na kraju zajecjal: "Toda jaz sem mislil, da ste zelo, zelo velik človek!" Mislil je, da velik človek mora biti velikan kot Goliath.

Ravno, ko je predsednik nameraval odpotovati, se je neki star človek izrinil iz gruč in zaklical: "General, ali me ne poznate? Bil sem vaša osebna straža!" Washington je nagovoril starega vojaka po imenu, govoril z njim nekaj časa, ne oziraje se na njegovo skromno in zapuščeno osebnost. Ko je rekel obogom, je neopazno pustil v ustrašeni stari roki zlatnik, katerega je starec zapazil šele, ko je predsednik odšel.
Nekega dne, potem ko je prvič postal predsednik, se je Washington sprehajal po Battery z nekim starim prijateljem, ko je neki star mornar prišel mimo z vozičkom visoko naloženim z školjkami polžev in vprašal, ali ne bi eno kupil. Washington je priktimal ter poslal cel voziček školjk svoje-mu krojaču z navodilom, naj mu pripravi zametasto obleko z gumbi od školjk. Kasneje, ko je to obleko nosil na nekem sprejemu, je začel novo modo gumbov od školjk.
Washingtonov vpogled na navadne probleme je posebno prišel do izraza pri njegovih poseti nekega mesta v Massa-

VSEM JUGOSLOVANSKIM STARŠEM!

Danes služi v vojnih silah Združenih držav na desetisoče sinov in hčera južnoslovan-skih staršev in nahajajo se na oddaljenih frontah Vzhoda in Zapada, kjer se bore proti sovražnikom naše demokratske dežele. Naši hrabri sinovi brajo s svojo krvjo našo domovino Ameriko, žrtvujoč svoja mlada življenja za zmago nad tiranijo nacizma in fašizma in za vzpostavljene svobode in pravice med ljudstvi in narodi. Mnogi naši vojaki, ki služijo pod slavno zastavo prog in zvezd in ki so sinovi in hčere naših južnoslovan-skih staršev, so pokazali hrabrost in odličnost ter so prejeli od ameri-ških vojnih oblasti mnogo uglednih odlikovanj in priznanj, kar med nami ne sme biti pozabljeno.

Združeni odbor južnoslovan-skih Amerikancev s tem apeli-ra na vse one starše, katerih sinovi, ali pa hčere, so bili odlikovani v ameriških vojnih si-lah, ali pa so že padli v boj, da nas pismeno obveste o tem, ker ta odbor želi ohraniti in zbrati vse podatke o njihovih junaških zaslugah, kar bo v trajen spomin našim padlim in odlikovanim sinovom in hčera-m.

V podatkih navedite ime in priimek odlikovanega ali padlega vojaka ter imena roditeljev, vrsto odlikovanja, vojaški čin, kraj rojstva, starost vojaka, kje je padel in v slu-čaju odlikovanih pa navedite zasluge, radi katerih je bil ali bila — odlikovan, kakor tu-di zadnji naslov vojaka.

Vse izpne podatke pošljite na naslov: The United Com-mittee of South Slavic Ameri-cans, 1010 Park Avenue, New York, 28, N. Y.

RACIJONIRANJE ŽIVEŽA

Predelan živež — največ ze-lenjava, sočivje in sadje, modre znamke A8, B8, C8 D8 in E8 v knjižici 4, bodo veljavne do 20. maja. Vsaka velja 10 točk.

Meso in maščobe. — Rdeče znamke A8 B8, C8, D8, E8 in F8 v knjižici 4, bodo veljavne do 20. maja. Vsaka je dobra za 10 točk.

Sladkor — znamka 30, v knji-žici No. 4, dobra za 5 funtov, veljavna do 31. marca. Znamka 40 bo veljavna do 28. februarja 1945.

Čevlji — znamka 18 v knji-žici No 1, in zrakovopna znam-ka 1, v knjižici No. 3.

VELIK SKUPEN SHOD JUGOSLOVANOV V JOHNSTOWN, PA.

V nedeljo dne 26. marca se je zbralo skupaj okrog 60 za-stopnikov razni slovenskih, hr-vatskih in srbskih društev ter ustanov v Hrvatski dvorani v svrhu medsebojnega sporazu-ma in po kratkem posvetova-nju so vsi soglasno odobrili na-črt za obdržavanje skupnega shoda za vse Jugoslovane vključivši Bolgare in Macedon-cce in določili, da se bo vršil na četrto nedeljo v maju, to je 28. maja popoldne v veliki Hrva-tski dvorani na Broad St., pod auspicijo Združenega odbora južnoslovan-skih Amerikancev, odsek za Johnstown, Pa.

Na tej seji so bili izvoljeni potrebni pripravljalni odbori kot publikijski in drugi, k so delovanju so povabljeni tudi vsi trije pevski zbori, namreč srbski, hrvatski in slovenski s željo za doprinos vsaki po dve pesmi, primerne za tak slučaj in ob koncu shoda pa v skup-nem zboru znano himno "Slo-venec Srb Hrvat — za uvijek brat i brat!"

Iz glavnega urada Združene-ga odbora je tudi že poslano zagotovilo da nam pošljejo za ta dan dobre govornike na na-čin, da bo vsem ustrezno. Ka-teri govorniki bodo, bo še v po-znejših poročilih pojasnjeno. Vstopnina na shod bo prosta.

Ker je v zvezi z tak velik shod še mnogo dela, za izvršiti, zborovalci so sklepili, da bodo obdržali še eno skupno sejo in sicer v nedeljo dne 30. aprila ob 3. uri popoldne isto tam, namreč v Hrvatski dvorani, na katero so naprosena vsa dru-štva v Johnstown in okolici, ki slučajno niso bila zastopa-na na prejšnji seji, da pošljejo svoje zastopnike.

Ker nam vsak poseamezni dan prinaša novih senzacij z bojnih poljan, vse kaže, da se bliža čas, ko se bo določala us-da evropskih narodov. Za nas so najvažnejša ljudstva v Ju-

goslaviji in njih bodočnost, kajti čeprav smo ameriški dr-zavljanji, so vendar tudi oni naši krvni bratje in sosedniki, ki doprinasajo v boj za svobo-do na svoji zemlji neštevilne žrtve s svojo neupogljivo hra-brostjo, ki so skoro s praznimi rokami ustvarili čudeže proti številno močnejšem in do zob oboroženemu sovražniku. da jih vse svetovno ljudstvo obč-uduje. Njih odpor in hrabrost sta seznanila svetovne narode, da sedaj vedo, kje je naša ozka Slovenija in drugi pradedi Ju-goslavije in da je bila oropana za svoje Primorje in deloma Koroško.

Vse vlade, zlasti ameriška angleška in ruska, so polne hvale o njih, kljub temu pa je potrebno, da pride pritisk tudi iz ozadja, to je od nas samih, da se zopet ne dočodi, da bi bili zabarantani, kakor se je zgo-dilo po prvi svetovni vojni. čas je, da se ublaži medseboj-na mužnja, zlasti med Srbi in Hrvatji; rodila jih je ista zemlja v neštetihi slučajih so si sosed-je po svojih krajih, razkrajali pa so jih verski predsodki, ki jih je kaj rada utvarjala že stara Avstrija čr. potem se ved-no nečno negovati tudi v po-znejših poročilih pojasnjeno. Vstopnina na shod bo prosta.

Upamo, da bo ta shod v tem kraju, ki imajo drugačne poj-me in predodke, mnogim raz-jasnil položaj, te narod težko pričakuje rešitve, ko bodo sli-šali govornike, ki stoje na čelu gibanja za osvoboditev naroda iz sužnjosti, zato že sedaj ape-liramo, naj nikdo ne zamudi prilike.

Podrobnosti o shodu bodo še sledile.
Za publikijski odsek
Andrej Vidrieh.

S O N A R T REKORDI

Nove slovenske plošče!
Jerry W. Koprivšek in njegov orkester
M596—Wedding Polka
(Ne bom se možila; Ti pa jest, pa židana marelja)
Wedding Waltz
Slovenski Waltz
Pojo Rupnik sestra
M596—Jeep Polka
(Mat' potico pečejo)
Marine — polka
M596—Terezinka — polka
Na planinah—valček
Lepe Melodije
Duquesne University Tamburica Orkester
M575—Na Marijance, polka
Kje so moje rožice
Mariška pegas—polka
Jerry Koprivšek in orkester
M575—Terezinka polka
Na planinah—valček
Za tozadevni cenik in cene plošč se obrnite na
JOHN MARSICH, Inc.
463 W. 42nd ST., NEW YORK

Angleški Molitveniki

V krasni vezavi, najfinej-sega izdelka.
"KEY OF HEAVEN"
v finem usnju \$1.50
"KEY OF HEAVEN"
v imitiranem usnju \$1.—
Naročite pri:
SLOVENIC PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK
Knjižica daje poljedna navodila, kako postati ameriški državljan (v slovensčini)
Cena 50 centov
Dobite pri Knjižarni Slovenic Publishing Co., 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company 216 West 18th Street New York City

Razprodaja KNJIG po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA

- | | | |
|--|--|--|
| 1 Domače živali
Spisal Damir Felgel | 19 Tokraj in onkraj Sotle
Spisal Fridolin Zolna | 28 Magda
(Igra) — Alojzij Remec |
| 2 Kreutzerjeva sonata
Spisal L. N. Tolstoj | 22 Balade in romance
Spisal A. Askere | 29 Peterčkove poslednje sanje
(Igra) — Pavel Golin |
| 3 Andrej Ternovc
Spisal Ivan Albreht | 23 Zbrani spisi za mladino
Spisal Engelbert Gangl | 30 Potopljeni zvon
(Igra) — Gerhart Hauptmann |
| 6 Preganjanje indijanskih misijonarjev
Spisal Josip Spillman | 24 Andersonove pripovedke za mladino
Priredila Utra | 31 Revizor
(Igra) — Nikolaj Vasiljevič |
| 8 Pravljice
Zapisal H. Majar | 14 Pravljice in pripovedke za mladino
Spisal Silvester Košutnik | 32 Spodobni ljudje
(Igra) — L. Lipovec |
| 10 Dedek je pravil
Spisal Julij Slapšak | 15 Suneški invalid
Spisal Silvester Košutnik | 33 Crne maske
(Igra) — L. Andrejev |
| 12 Frank Baron Trenk
Po raznih virih napisal Gjuro Pandurič | 17 Vojnimir ali poganstvo in krst
Spisal Josip Ogrinec | 34 Antingone
(Igra) Poslovenil C. Golar |
| 13 Pariški zlatar
Poslovenil Silvester K. | 25 Duhovni boj
(Izdala družba sv. Mohorja) L. Skupoli | Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili! |
| 16 Spisi Kristofa Smida
Poslovenil P. F. Hrovat | 26 Denar
Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris | 36 Sveti Just
(Igra) — Spisal dr. F. Petronio |
| 18 Mladim srcem
Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Kaver Meško | | 37 Fabiola in Neža
(Igra) — Poslovenil J. Podbevšek |
| | | 38 Tončkove sanje na Miklav-žev večer
(Igra) — J. Erbežnik in F. Roje |

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo ome-niti več zbir, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.